

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 129, ЧИСЛО 38, П'ЯТНИЦЯ, 23 ВЕРЕСНЯ 2022 РОКУ

1893

Vol. 129, No. 38, FRIDAY, SEPTEMBER 23, 2022

\$2.00

Росія оголосила часткову мобілізацію

Президент Росії Володимир Путін 21 вересня підписав указ про часткову мобілізацію, яка оголошується з моменту його звернення, тобто з 21 вересня. Призову на військову службу підлягатимуть лише ті громадяни, які перебувають у запасі, насамперед ті, хто проходив службу в лавах збройних сил, має певні військово-облікові спеціальності та відповідний досвід. Наразі часткова мобілізація передбачає призов 300 тис. резервістів.

До ухвалення згаданого указу воєнні дії в Україні, які законодавчо заборонено було називати „війною“, називалися в Росії „спеціальною військовою операцією“, мобілізації не було. Було лише ухвалено закон, який дозволяв уряду вживати спеціальних заходів в економіці під час проведення операцій за кордоном.

Оголошення мобілізації в РФ лише підтверджує, що Україна та її військові гідно дають відсіч російському вторгненню. Про це заявив головнокомандувач Збройних сил Валерій Залужний. Він наголосив, що жодні заяви військово-політичного керівництва росії не вплинуть на готовність України воювати.

„Ми знищимо всіх, хто зі зброєю прийде на нашу землю – чи добровільно, чи за мобілізацією. Хоч би скільки ворогів було, ми їх знищимо“, – зазначив головнокомандувач ЗСУ.

Як зазначив у своєму Твіттері Секретар Ради національної безпеки й оборони Олексій Данілов оголошення часткової мобілізації в Росії є планом В. Путіна з утилізації громадян РФ. „Щодо останніх заяв [Путіна]. План Путіна „Бермудський трикутник“ – комплексна програма утилізації росіян: ухилення від мобілізації – в'язниця – ПВК „Вагнер“. Далі: український фронт – ліквідація – „Біла лада“.

Під час свого звернення, оприлюдненого 21 вересня, В. Путін також пригрозив використанням ядерної зброї і заявив, що Росія визнає результати „референдумів“ про „приєднання до Росії“, які вирішили провести ватажки „ЛНР“ та „ДНР“ та колаборанти в Херсонській і Запорізькій областях.

Міністерство закордонних справ України заявило, що „референдуми“ не матимуть жодних юридичних наслідків, і закликала міжнародних партнерів рішуче засудити намір Росії провести протиправне голосування, запровадити нові санкції та визнати її державою-спонсором тероризму.

Міністерство закордонних справ Китаю закликала всі сторони „взяти участь у діалозі та консультаціях і знайти спосіб вирішити питання безпеки всіх сторін“ після заяв В. Путіна про часткову мобілізацію в Росії та можливість застосування ядерної зброї. Позиція Китаю щодо України залишається послідовною та чіткою.

Укрінформ

Виявлено поховання жертв російських окупантів

Поховання жертв росіян поблизу Ізюма. (Фото: Сергій Нужненко)

ІЗЮМ, Харківська область. – У звільненому від російських окупантів місті знайшли близько 500 поховань цивільного населення. І поки встановлена одна могила, де масово поховані приблизно до 20 військовослужбовців Збройних сил України. Українські військові були знайдені застреленими із зв'язаними позаду руками. Ймовірно, що загиблі військові були полоненими. Правоохоронці вважають, що їх спочатку катували, а потім стратили. Це

поховання військових може бути не єдиним в області. Також серед поховань цивільних зустрічаються цілі сім'ї.

Українці дізналися про існування поховання з роликів, які викладали російські військові, та шукали його після звільнення Ізюма.

Деякі люди загинули з голоду: частина Ізюма

(Закінчення на стор. 3)

Перша леді України провела низку зустрічей на полях Генеральної Асамблеї ООН

Перша леді України Олена Зеленська 21 вересня у межах візиту до Нью-Йорка з нагоди 77-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН провела зустріч із Генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй (ООН) Антонію Гутеррішем, Прем'єр-міністром Великої Британії Ліз Трасс, першою леді Франції Бріжит Макрон і виконавчим директором Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA) Наталією Канем.

Під час зустрічі з Генеральним секретарем ООН, у якій також узяв участь Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, перша леді подякувала А. Гутеррішу за його особисті зусилля та зусилля керівництва Секретаріату ООН, усього вільного демократичного світу, який сьогодні підтримує та допомагає українському народові.

Дружина Президента відзначила необхідність захисту дітей, які страждають від російської агресії: „Для нас принципово важливим було ваше рішення про включення ситуації в Україні в цього річну доповідь щодо дітей у збройних конфліктах, оскільки це забезпечить належний моніторинг системою ООН злочинів проти дітей, які щодня

(Закінчення на стор. 9)

Перша леді України Олена Зеленська та Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль (ліворуч) під час зустрічі з Генеральним секретарем ООН Антонію Гутеррішем (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України).

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Україна надасть пшеницю безкоштовно

КИЇВ. – Кабінет міністрів виділив 420 млн грн для надання гуманітарної допомоги Ефіопії та Сомалі. Про це йдеться у постанові від 16 вересня, оприлюдненій на Урядовому порталі. Згідно з документом, уряд виділив Міністерству внутрішніх справ (для Державної служби з надзвичайних ситуацій) 420 млн грн для відшкодування вартості зерна пшениці у кількості до 50 тис. тонн із метою надання гуманітарної допомоги Ефіопії та Сомалі. Також уряд доручив МЗС погодити з ООН та компетентними органами Ефіопії та Сомалі питання доставки та оплати транспортування зерна з Одеського морського торговельного порту до портів цих країн коштом міжнародних організацій. (Урядовий портал)

■ Росіяни обстріляли зону АЕС

КИЇВ. – Росія вночі 19 вересня обстріляла промислову зону Південноукраїнської атомної електростанції. Ракета впала за 300 метрів від реакторів, повідомили в „Енергоатомі“. Південноукраїнська АЕС розташована в умовному тилу – на відстані понад 200 кілометрів від лінії фронту на півночі Миколаївщини. Ударною хвилею пошкоджено будівлі АЕС, розбито понад 100 вікон. Відключився один з гідроагрегатів Олександрівської ГЕС, яка входить до складу Південноукраїнського енергокомплексу. Також відключилися три високовольтні лінії електропередачі. Російські ракети вже неодноразово пролітали в небезпечній близькості до Південноукраїнської АЕС, а на ще одній українській АЕС – Запорізькій – російська армія розмістила військову техніку. („ВВС“)

■ МАУ отримала нового президента

КИЇВ. – Найбільша українська авіокомпанія „Міжнародні авіалінії України“ (МАУ) призначила нового президента – Кирила Звонарьова. Зміна керівництва відбулась після закінчення контракту Євгенія Дихне. Він очолював МАУ протягом трьох років. К. Звонарьов має понад 25 років досвіду на керівних посадах в різних галузях українських та міжнародних компаній. Зокрема, з 2014 по 2022 роки був заступником генерального директора Міжнародного аеропорту „Бориспіль“. На початку липня МАУ розпочала чартерні літи на замовлення туроператора ІТАКА (Українська правда)

■ Утворено службу посередництва

КИЇВ. – Президент України Володимир Зеленський 14 вересня підписав указ про призначення доцента Навчально-наукового інституту права Київського національного університету ім. Тараса Шевченка Дмитра Кухнюка новим головою Національної служби посередництва і примирення, що має забезпечити повноцінне функціонування системи соціального діалогу в країні. Цю службу утворено задля сприяння взаємодії сторін соціально-трудових відносин у процесі врегулювання колективних трудових спорів (конфліктів), здійснення посередництва та примирення в таких ситуаціях. (Офіційне інтернет-представництво Президента України)

■ Викрили шахраїв

КИЇВ. – Фахівці Бюро економічної безпеки України викрили діяльність конвертаційного центру. Використовуючи фіктивні підприємства, злочинна група допомагала приховувати та переводити в готівку свої прибутки. Орієнтовна сума здійснених тіншових безготівкових операцій становить понад 3.5 млрд грн. Проведено вісім санкціонованих обшуків, вилучено 346 печаток суб'єктів господарювання, боєприпаси та вибухові речовини. Також були виявлені печатки благодійних організацій, які на даний час перевіряються на причетність до фактів розкрадання благодійних коштів. Нещодавно було викрито псевдоволонтерів, що завезли 30 автівок під виглядом гуманітарної допомоги. (Урядовий портал)

Вшанували Урсулу фон дер Ляєн

КИЇВ. – 15 вересня Президент України Володимир Зеленський і Президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн взяли участь у відкритті символічної таблички на Алеї сміливості на площі Конституції в Києві, присвяченій європейській лідерці.

„В часи війни ми збираємося на цій площі не випадково, тому що тут є імена лідерів світу, які підтримували нашу державу, наш народ, нашу економіку і впродовж цієї війни стояли на нашому боці проти агресії Росії. Сьогодні на цій Алеї з'явилось ім'я Урсули фон дер Ляєн“, – сказав В. Зеленський під час урочистого відкриття іменної таблички. Він також вручив гості орден князя Ярослава Мудрого I ступеня, яким її нагороджено за значні особисті заслуги у зміцненні міждержавної співпраці, підтримку державного суверенітету й територіальної цілісності України, вагомий внесок у популяризацію Української держави у світі.

Ім'я Урсули фон дер Ляєн на Алеї слави у Києві відсьогодні буде поруч з іменами державних діячів з Великої Британії, Польщі, Латвії, Чехії.

Офіційне інтернет-представництво
Президента України

Президент України Володимир Зеленський і Президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн на відкритті символічної таблички в Києві (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

Оперативна інформація станом на 20 вересня

Після успішного українського контрнаступу на Харківщині Росія почала відкрито завдавати ударів по енергетичній та водній інфраструктурі на сході та півдні України.

Російська ракета впала біля Південноукраїнської атомної станції, яка розташована в тилу за 200 кілометрів від лінії фронту.

ЗСУ відбили атаки противника в районах населених пунктів Веселе, Курдюмівка, Миколаївка Друга, Зайцеве, Майорськ, Первомайське, Мар'їнка та Новомихайлівка.

Авіація уразила 12 районів зосередження живої сили і військової техніки противника та позицію зенітного ракетного комплексу. Ракетні війська і артилерія за поточну добу завдали вогневого ураження по 30 об'єктах противника. Зокрема, по 17 районах зосередження особового складу, озброєння та військової техніки, 10 районах зосередження артилерії, а також трьох складах боєприпасів.

ЗСУ знищили біля Нової Каховки ворожу баржу

з військовими, технікою і озброєнням.

На Святогірському напрямку, що на Донеччині, знищено групу російських диверсантів, дві гаубиці, гармату, три реактивні системи залпового вогню та склад з боєкомплексом російських загарбників.

Внаслідок вибухів 18 вересня в Новоайдарі знищено 50 одиниць техніки окупантів, а на об'єкті в Сватовому – 70 відс. особового складу росіян. Українські захисники під час наступальних дій на Харківщині захопили сучасну російську командно-спостережну машину „Канонада“.

У Козачій Лопані Харківської області в підвалах залізничного вокзалу та місцевого магазину виявили ще дві російські катівні. Крім того, 17 вересня правоохоронці з'ясували, що під час окупації селища росіяни створили там псевдоправоохоронний орган „Народна міліція“. У його підвальному приміщенні й облаштували катівню, де окупанти застосовували тортури щодо цивільних.

Укрінформ

„ЛНР“ і „ДНР“ готують референдум

Так звана „народна рада ЛНР“ призначила „референдум“ про входження до складу Росії на 23-27 вересня. Про це повідомила російська державна агенція „РИА Новости“. Вперше оголосили дати можливого „голосування“ після хвилі звернень представників окупаційної влади РФ на сході та півдні України. Згодом аналогічне повідомлення з'явилось і про „ДНР“.

„Донбас повертається додому! Вважаю законопроект своєчасним“, – сказав так званий голова „ДНР“ Денис Пушилін на надзвичайному засіданні „народної ради“.

Окупована Херсонщина теж оголосила „референдум“ про приєднання до Росії.

Призначений Росією керівник окупованої частини Херсонщини Володимир Сальдо оголосив

про проведення „референдуму“ щодо вступу до Росії та створення своїх озброєних батальйонів. В. Сальдо заявив, що вірить у те, що Росія схвалить підсумки „референдуму“ і область увійде до складу Росії.

Раніше так званий голова самопроголошеної „ДНР“ Д.Пушилін запропонував так званому „голові ЛНР“ Леоніду Пасічнику спільно провести „референдуми“ про приєднання двох цих невизнаних міжнародною спільнотою утворень до Росії.

Голова офісу Президента України Андрій Єрмак назвав заяви про проведення референдумів „найвниманішим шантажем погрозами і страшилками“.

Херсонщину, на відміну від „ДНР“ та „ЛНР“, Росія не визнавала незалежною державою.

„ВВС“

В Україні зростає безробіття

КИЇВ. – В Україні через війну залишилися без роботи до 40 відс. людей. Нині продовжують працювати і отримувати платню в повному обсязі менше 23 відс. жителів країни. Й хоча, за даними кадрових агентств, ситуація поступово поліпшується, кількість вакансій усе ще далека від довоєнного рівня, а розміри пропонуваного заробітку, за невеликими винятками, набагато нижчі. У Києві та інших великих містах при бажанні робо-

ту можна знайти, нехай і з нижчими заробітками. А ось в районах, наближених до лінії фронту, пропозиції роботодавців мінімальні й за кількістю і „за якістю“.

Через брак коштів держава плянує наступного року на понад 11 млрд грн зменшити фінансування чиновницького апарату – у тому числі, й за

(Закінчення на стор. 3)

У БЛИЗЬКИХ СУСІДІВ

Українки розбудовують економіку Польщі

Тетяна Ворожко

Від початку повномасштабного наступу, кордон з України до Польщі, за даними ООН, перетнуло понад 6 мільйонів людей.

Вражаючими називає показники працевлаштування українців, які перетнули кордон з Польщею після 24 лютого, старша економістка Світового банку Ріна Бадіанні-Магнуссон, яка займається цим регіоном, в інтерв'ю „Голосу Америки“. За даними польського уряду, на початок серпня 390 тис. новоприбулих українців, що залишилися в Польщі, або близько половини прибулих працездатного віку, вже мали роботу. Експерти, з якими спілкувався „Голос Америки“, називають три основні причини, чому ця „криза біженців“ швидко наповнила ринок праці Польщі потрібними їй робочими руками.

По-перше, це високі професійні якості та бажання українців працювати. По-друге, це швидкі дії польської влади, яка усунула бар'єри для працевлаштування українок. І останнє – велика українська діаспора, яка допомагає новоприбулим українкам влаштуватися і знайти роботу. Все це сприяє зростанню польської економіки.

На підставі даних анкет шукачів роботи можна скласти наступний портрет тимчасово переміщеної особи з України в Краків, які у квітні становили п'яту частину мешканців міста (потім ця кількість зменшилась). Це жінка: 95 відс. шукачів роботи складають жінки у віці 35-44 років. Це – найбільша вікова група – 40 відс. Ця жінка має дітей та вищу (73 відс.) або технічну освіту (52 відс.) і третина з них знає англійську мову. 93 відс. усіх, хто заповнював анкети для пошуку праці, написали, що вони готові працювати не за фахом.

„90 відс. або й більше – це жінки, які виконують, так звану жіночу роботу – в установах харчування, в готелях, пошитті одягу, сфері послуг (перукарні, салони краси)“, – говорить в інтерв'ю „Голосу Америки“ Ян Гоншеніця-Волчак, директор Воєводської адміністрації праці в Кракові.

Втім, зазначає президент науково-дослідного інституту у Варшаві „Wise-Euroпа“ Мачей Буковський, якщо раніше українці здебільшого працювали в сільському господарстві, то тепер вони присутні в усіх професіях, включно з тими, що вимагають найвищої кваліфікації, такі як лікарі та вчителі.

„Пояснюємо, що навіть якщо ви мали добру роботу і статус у себе на батьківщині, то тут теж можете знайти, але почніть з того, що простіше, це – не вирок. Добрий старт може початися по-різному, навіть з каси в магазині. Підтягнете мову, й життя дасть інші можливості“, – говорить Люд-

мила Димітров, координаторка пункту.

Саме так ставиться до своєї ситуації Олена Курта, яка викладала право та писала дисертацію в місті Горлівка, Донецької області, а пізніше, вже у Кривому Розі, відкрила дитячий садок і працювала у ньому директоркою. Сьогодні жінка заробляє на життя прибиранням у готелі.

Інша українка, із села Ліпці під Харковом, покищо шукає роботу. Тетяні Потаповій – за 60, вона – хемік за освітою та усе життя працювала в лабораторії. Але жінка практично з першого дня, як приїхала до Кракова, пішла на курси польської мови, та готова влаштуватися нянею чи консьержкою.

У Світовому банку звертають увагу на високу готовність українців працювати – за фахом чи ні. Близько 20 відс. людей уже у квітні та травні повідомили, що вони працюють, а ще 50 відс. – що хотіли б працювати та активно шукають роботу.

12 березня 2022 року польський парламент ухвалив закон про допомогу громадянам України у зв'язку з триваючим вторгненням Росії в Україну. Цей закон надає тимчасово переміщеним особам з України право легально перебувати у Польщі протягом 18 місяців, доступ до системи охорони здоров'я, освіти та соціальних послуг, а також до ринку праці. Лікарям, стоматологам, медсестрам потрібен диплом, щоб працювати. Це трохи складніше, але й тут перешкоди здебільшого знято.

Українцям допомагають знайти роботу в спеціальних інформаційних центрах.

„Ми пристосовуємо наявні програми, які були виключно для поляків, для українців. Сплачуємо 85 відс. за навчання“, – говорить Я. Гоншеніця-Волчак.

Фундація „Зустріч“ визначає допомогу із працевлаштуванням як один зі своїх пріоритетів. Її керівниця Александра Запольська розповідає, що вони надають консультації юристів, збирають анкети, які потім передають в Адміністрацію з працевлаштування воєводства, проводять спеціальні заходи.

П'ять бар'єрів для українок на ринку праці

Перший бар'єр, який називають усі, незнання польської мови, на вивчення якої йде час.

Курси польської мови – популярний напрямок допомоги українцям у Польщі. Їх, зокрема, проводить фундація „Зустріч“ – окремо для різних вікових груп.

Другий бар'єр – необхідність догляду за дітьми. Майже половина тих, хто прибув з України після 24 лютого та залишився в Польщі, діти. Це близько 600 тисяч дітей. Ці діти, звичайно, потребують піклування, освіти та навчання.

16 вересня в Ізюмі цілий день проводили ексгумацію тіл. На місце поховань було багато журналістів. Президент Володимир Зеленський у спеціальному відеозверненні, присвяченому Ізюму, закликав світ визнати Росію державою-спонзором тероризму. Він назвав росіян вбивцями і катями, які позбавлені всього людського.

Посол США в Україні Бріджит Брінк заявила, що Росія має відповідати за звірства в Україні.

Президент Литви Гітанас Науседа показав фотографії могил, знайдених у Ізюмі, і закликав допомогти Україні всіма засобами. В ООН назвали шокуючим масове поховання в Ізюмі і заявили про готовність направити туди місію.

Українформ

Виявлено поховання...

(Закінчення зі стор. 1)

була відрізана, і постачання туди було неможливе. За оцінкою українських офіційних осіб, масштаб звірств окупантів у Ізюмі перевершує військові злочини під Києвом – у Бучі та Бородянці. „Ізюм – це кілька Бородянок з погляду руйнувань і кілька (мінімум дві) Буч з точки зору кількості жертв серед цивільного населення, – заявив радник міністра оборони України Олексій Копитько. – На Ізюм російські окупанти обрушили більше ракет, ніж на Маріуполь. Хоча населення в Ізюмі було приблизно в 10 разів менше.

В Україні зростає...

(Закінчення зі стор. 2)

рахунок скорочень. Як працевлаштувати вивільнених людей?

За даними дослідження gsc.ua, лише кожен п'ятий українець (22.7 відс.) працює й отримує звичну зарплату. Така ж кількість (22.5 відс.) людей продовжує працювати, отримуючи зменшену платню. Причому, поміж тих, хто працює, половина активно шукає нову роботу через неза-

доволення розміром зарплати, стабільністю компанії чи умовами праці.

Станом на липень безробіття в Україні зросло до 35 відс. Це майже вчетверо вищий показник, ніж у мирному 2021 році (9.8 відс.). Тобто, навіть за приблизними підрахунками, джерело заробітків втратили ще принаймні 5-6 мільйонів людей. Причини усім відомі. І навіть з урахуванням того, що частина цих українців пішла на фронт, частина виїхала за межі держави, ситуація більш ніж тривожна.

Українформ

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ До Африки відправили вже 23 судна

КИЇВ. – Від початку дії угоди про „зернові коридори“ з України до країн Африки вже відправлено 23 судна з 640 тис. тонн продовольства. Про це сказав 19 вересня перший заступник Міністра аграрної політики та продовольства Тарас Висоцький. Станом на 19 вересня з моменту виходу першого судна з українським продовольством експортовано 3,9 млн тонн агропродукції. Загалом з українських портів вийшло 169 суден з агропродукцією, яка була направлена до країн Азії, Європи та Африки. (Українформ)

■ Гречки вистачить для всіх

КИЇВ. – Міністерство аграрної політики та продовольства України повідомило 19 вересня, що 2022 року буде зібрано близько 67 млн тонн зернових, зернобобових та олійних, що є одним із найкращих показників за 30 років. Збір за всіма групами культур у 1.5-3 рази перевищує внутрішні потреби українців. А це означає, що продовольча безпека України наразі повністю гарантована. Гречки очікується зібрати близько 140-150 тис. тонн, тоді як внутрішнє споживання становить 100-110 тис. тонн. Цукру в Україні буде близько 1 млн 200 тис. тонн. При цьому внутрішнє його споживання становить 1 млн 150 тис. тонн. (Урядовий портал)

■ Зростає обсяг коронавірусної хвороби

Кількість COVID-хворих в Україні за тиждень зросла на 50 відс. За минулий тиждень в Україні зареєстровано майже 37 тис. нових випадків коронавірусної хвороби. За словами заступника Міністра охорони здоров'я, головного державного санітарного лікаря Ігоря Кузіна за останній тиждень на 48 відс. зросла кількість проведених тестувань на COVID-19. Зростає і кількість госпіталізованих пацієнтів. За минулий тиждень до лікарень потрапили 6,300 людей, тижнем раніше – 4,734 особи. Міністерство охорони здоров'я розподілило у регіони 124,608 упаковок препарату від коронавірусної хвороби „Паксловід“, отримані як гуманітарна допомога. (Українформ)

■ На конкурс поїде Злата Дзюнька

КИЇВ. – У фіналі Національного відбору на участь у Дитячому пісенному конкурсі Євробачення-2022 18 вересня перемогу здобула 13-річна Злата Дзюнька з авторською піснею „Незламна“. Вона представлятиме Україну на 20-му Дитячому пісенному конкурсі Євробачення, який відбудеться 11 грудня в Єревані (Вірменія). Злата проживає у місті Рава-Руська Львівської області. Дитяче Євробачення вперше провели 2003 року. Україна бере участь у конкурсі з 2006 року. (Українформ)

■ Крав під виглядом волонтера

КАЛУШ, Івано-Франківська область. – Кіберполіцейські та слідчі поліції Івано-Франківщини викрили псевдоволонтера з Калуша на привласненні 1.2 млн грн пожертв. 27-річний житель Калуша у соцмережі розміщував оголошення про збір грошей на потреби ЗСУ, а також про допомогу волонтерам у придбанні потрібних їм товарів. Він пропонував автомобілі, дрони та іншу військову техніку та амуніцію. Фігурант отримував передплату на банківські картки, однак взятих на себе обов'язків не виконував. У такий спосіб зловмисник ошукав більше 20 громадян, зокрема і військових, котрі наразі перебувають на фронті. (Українська правда)

■ До Умані приїхали хасиди

УМАНЬ, Черкаська область. – На 19 вересня до Умані вже прибули 4,000 хасидів на щорічне паломництво єврейського Нового року – Рош га-Шана. Про це повідомила Об'єднана єврейська громада України. На час святкування Рош га-Шана в Умані підготували понад 20 укриттів, почали діяти додаткові обмеження, пов'язані із забезпеченням безпеки мешканців та гостей міста під час паломництва на Рош га-Шана. Свято цього року триватиме з 25 по 27 вересня. (Українформ)

АМЕРИКА | СВІТ

■ США боронитимуть Тайван

ВАШІНГТОН. – Президент Джо Байден сказав, що війська США боронитимуть Тайван у випадку китайського нападу. Він це заявив 18 вересня у інтерв'ю програмі „60 Minutes” на телеканалі „CBS”. На прохання в'яснити, чи це означає, що війська США – на відміну від ситуації в Україні – боронитимуть Тайван від китайського вторгнення, президент відповів: „Так”. Його заява була виразнішою від попередніх на цю тему. Пізніше представник Білого Дому заявив, що політика США не змінилася. США вже довго дотримуються політики „стратегічної неоднозначності” в цьому питанні. Китай підсилює військові провокації проти Тайвану, намагаючись залякати його, щоб він з'єднався з комуністичним материком. Пекін не виключає застосування сили для такого „воз'єднання”. Міністерство закордонних справ Китаю відреагувало 19 вересня на заяву Джо Байдена, кажучи, що він подав „серйозно неправильний сигнал”. „Тільки є один Китай у світі; Тайван є частиною Китаю, а уряд КНР є єдиним легітимним урядом Китаю”, – сказано у заяві міністерства. („Reuters”)

■ Україна збила 55 літаків

НЕШИНАЛ ГАРБОР, Мериленд. – Сім місяців після російського нападу на Україну Військово-повітряні сили України зберегли 80 відс. своїх ресурсів, а протиповітряна оборона країни збила принаймні 55 російських бойових літаків. Це сказав командир Військово-повітряних сил США в Європі та Африці генерал Джеймс Гекер під час свого виступу 19 вересня на річній конференції Співдружності. Він сказав, що це є головною причиною, чому російські бойові літаки не відіграють великої ролі в цій війні. Однак Білий Дім відмовляється у проханні Києва надати Україні далекосяжні ракети (на 180 миль), побоюючись, що Україна тоді обстрілюватиме військові цілі в Росії. Генерал додав, що США дають розвідувальні інформації українцям, але американці не кажуть їм, що брати на приціл. („Politico”)

■ Путіна не запросили на похорон

ЛОНДОН. – Президент Росії Володимир Путін не був запрошений на похорон королеви Єлизавети II через його вторгнення в Україну. Про це 19 вересня агенція „BBC” сказав високопосадовець британського уряду. Також не були запрошені Білорусь (за підтримку війни Росії), і М'янмар (за переслідування мусульман-рогінджа в країні). На похороні 19 вересня було понад 500 представників держав з цілого світу, включно з Президентом США Джо Байденом і його дружиною Джил. Представники Сирії, Венесуели та Афганістану не були запрошені, тому що Великобританія не має повних дипломатичних відносин з ними. Північну Корею (КНДР) і Нікарагуа запросили надіслати лише послів, а не глав держав. Великобританія залишається одним з найсильніших противників війни Росії і одним з найбільших прихильників України, надаючи їй гроші, зброю та поміч. („BBC”)

■ Політика звинувачують у вбивстві

ЛАС-ВЕГАС, Невада. – Понад 40 років журналіст Джеф Джермен розслідував корупцію та зловживання громадськими коштами газет „Las Vegas Sun” і „Las Vegas Review-Journal”. Тіло 69-літнього Дж. Джермена було знайдено 3 вересня біля його будинку в передмісті Лас-Вегасу. Він помер від смертельних ран, завданих ножом. Чотири дні пізніше поліція заарештувала публічного адміністратора місцевого Кларк повіту Роберта Телеса, підозрюючи його у вбивстві журналіста, який недавно писав про фаворитизм та погане господарювання 45-літнього адміністратора. Внаслідок його розслідувань Р. Телес в червні програв свої намагання на перевибір від місцевої Демократичної партії. На першому слуханні в суді 20 вересня суддя дозволив підсудному замінити свого адвоката. Попереднє слухання відбудеться 26 жовтня. („USA Today”)

Завершився похорон королеви Єлизавети II

У Вестмінстерському абатстві в центрі Лондона 19 вересня завершилися державні похорони королеви Єлизавети II. На церемонії були присутні сотні іноземних лідерів та іноземних високопосадовців, щоб віддати шану королеві, чия правління було найдовшим в історії Сполученого Королівства.

Процесія провезла труну королеви повз сотні тисяч скорботних до Віндзорського замку, де її опустили до королівського склепіння в каплиці Святого Георгія.

У своїй проповіді архієпископ Кентерберійський Джастін Велбі високо оцінив життя королеви на служінні Великій Британії та Співдружності.

Першу леді України Олену Зеленську запросили до Лондона на похорон Єлизавети II разом зі світовими лідерами. У Лондоні вона представляла Україну від імені Володимира Зеленського, який не покидає країну через повномасштабну війну з Росією. Вона назвала свою участь „великою честю”, нагадавши, що покійна королева висловлювала підтримку України на тлі російської агресії.

У Вестмінстерському абатстві О. Зеленська

Похорон королеви Єлизавети II.

зайняла місце біля проходу, чотири ряди позаду президента Франції Еммануеля Макрона та його дружини Бріжит. Поряд з нею був Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль.

У Великій Британії так коментували появу О. Зеленської на похороні Єлизавети II: „Присутність Олени Зеленської є ще одним свідченням глобальної підтримки України в умовах ізоляції Росії. Британія є одним з найвірніших союзників України. Її присутність на похоронах є ознакою дружби та взаємної поваги”.

До Лондона О. Зеленська прибула раніше. У неділю, 18 вересня, вона віддала шану королеві Єлизаветі II та зустрілася з Кейт Міддлтон, принцесою Уельською. Під час зустрічі з принцесою вона подякувала королівській родині Великої Британії за можливість віддати останню шану її Величності Королеві Єлизаветі II від імені всіх українців.

На церемонії були присутні Посол України у Сполученому Королівстві Великої Британії і Північної Ірландії Вадим Пристайко та його дружина Інна.

На похорон королеви через вторгнення Росії в Україну не були запрошені представники Росії і Білорусі.

24 канал, „BBC”, Укрінформ

Олена Зеленська зустрілася з Кейт Міддлтон, принцесою Уельською.

На підтримку жінок-військовополонених

КИЇВ. – У Львові, Рівному, Києві, Тернополі, Варшаві, Будапешті відбулися мирні акції на підтримку жінок-військовополонених, медиків „Азовсталі” і зокрема Мар'яни Мамонної, яка вагітною перебуває в полоні та ось-ось має народити. У Львові на мирну акцію на підтримку військовополонених, літніх жінок та вагітних, що перебувають на непідконтрольній Україні території, зібралися понад 100 родичів та друзів полонених з Маріюполя. „Ми, рідні захисників Маріюполя, вже вкотре збираємося на цій площі, щоб нагадати про наших близьких, які перебувають в полоні. Сьогодні ми хочемо привернути увагу до жінок, які перебувають в полоні. На жаль, їх є тисячі. Жінок, яких вивезли з окупаційних територій, через фільтраційні табори, з „Азовсталі”. Вони перебувають в полоні без достатньої кількості їжі, води, медичної допомоги, їх катують. Ми сьогодні вчергове звертаємося до світу, щоб вони допомогли нашій владі звільнити військовополонених”, – зазначили організатори акції.

Акцію на підтримку своєї землячки також провели у Рівному. Секретар Рівненської міської ради Віктор Шакирзян зазначив, що десятки дітей

Акція на підтримку жінок-військовополонених у Львові. (Фото: Людмила Гринюк)

разом зі своїми батьками сьогодні долучилися до флешмобу на Майдані Незалежності у Рівному.

У Тернополі під час акції, розвісили світлини рідних українських військовополонених. На фотографіях підписи: „Так хочу почути твій голос”, „Наші молитви такі ж сильні, як і ти” – слова, адресовані захисникам. А білі стрічки на руках учасників акції – символ надії. Акції на підтримку жінок військовополонених також відбулися у Будапешті та Варшаві.

Укрінформ

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Руслана прийшла до Білого дому

Руслана Лижичко з піднесеним плякатом під час акції активістів під Білим домом. (Фото: Укрінформ)

ВАШІНГТОН. – Українська співачка, переможниця Євробачення-2004, народна артистка України, громадська активістка Руслана Лижичко під час візиту до Вашингтона 19 вересня приєдналася до акції активістів під Білим домом на підтримку України.

Вона повідомила, що під час перебування в Вашингтоні бере участь у заході „Ukraine Action

Summit“, під час якого проводить зустрічі в Конгресі США, а також у впливових аналітичних центрах, щоби просувати конкретні ініціативи, у тому числі підтримку України у сфері енергетики, оборони й притягнення Росії до відповідальності за вчинені воєнні злочини, злочини проти людяності та геноцид.

Укрінформ

Українець очолив поліцію Торонто

Мирон Демків. (Фото: Oliver Walters)

ТОРОНТО. – Канадця українського походження, колишнього члена скавтської організації „Пласт“

Мирона Демківа оголошено наступним начальником поліції Торонто. Про це 19 вересня повідомив Plast Toronto – Пласт станиця Торонто. Ветеран поліції Торонто М. Демків наразі є виконавцем обов'язків заступника начальника спеціалізованого оперативного командування. Офіційно він обійме посаду шефа з 19 грудня, замінивши тимчасового шефа Джеймса Рамера. У заяві М. Демків сказав, що для нього „велика честь бути наступним шефом“, і подякував місту.

Голова Ради поліцейських служб Торонто Джим Гарт назвав Демківа „цілеспрямованим державним службовцем“, який „відданий побудові та зміцненню довіри з різними спільнотами, яким ми служимо“.

Укрінформ

Висадили вербу Шевченка

ОРАНІЄНБУРГ, Німеччина. – 15 вересня у палацовому парку міста з ініціативи очільниці Центрального товариства українців у Берліні (ЦСУН) Людмили Млош висадили вербу Тараса Шевченка. Про це повідомив письменник, перекладач і журналіст Анатолій Крат.

Л. Млош подарувала Шевченкову вербу громаді українців Оранієнбурга до річниці Незалежності України. Бургомістр Олександр Лезіке підтримав ініціативу українців і дозволив посадити вербу в міському парку. В урочистій церемонії посадки пагона верби Тараса Шевченка, яку поет виростив на засланні у Мангішлаці, організованій заступницею бургомистра Ілоною Саф'яненко, взяли участь бургомістр Олександр Лезіке, радник-посланник Посла України в Німеччині Максим Ємельянов, радниця Аліса Подоляк, Людмила Млош зі супутником свого життя Дітером Фляйшнером, який невтомно допомагає громаді, журналістка Ксенія Ланчак, культуролог Наталія Андрієвська. Також була запрошена відома українська письменниця, дослідниця долі Тараса Шевченка і авторка популярних романів про поета Антонія Цвід.

Вперше верба з'явилася в Берліні до 200-річчя Т. Шевченка і була посажена 9 березня 2014 року. Її привіз Михайло Ратушний – ініціатор акції „Тарасова верба в діяспорі“.

Учасники церемонії в Оранієнбургу. (Фото: Анатолій Крат)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Жодна країна не може бути байдужою

НЮ-ЙОРК. – Президент Франції Еманюель Макрон виступив 20 вересня на Генеральній асамблеї ООН. Він сказав, що жодна країна не може бути байдужою до війни в Україні. „Хто тут може обороняти думку, що напад на Україну не оправдує жодних санкцій?“ – він риторично запитав. „Ті, які мовчать сьогодні, насправді є, певним чином, співучасниками справи нового імперіялізму, нового порядку, який топче теперішній порядок, і жодний мир не є можливим тут, – сказав Е. Макрон. – Війна в Україні не може бути конфліктом, до якого хто-небудь залишається байдужим“. („Associated Press“)

■ Словенія надасть танки Україні

БЕРЛІН. – Міністерство оборони Німеччини оголосило 20 вересня, що воно дійшло до угоди з Міністерством оборони Словенії щодо допомоги Україні. Словенія вишле Україні 28 танків радянського виробництва М-55С, а в заміну отримає від Німеччини 40 сучасних військових вантажівок. Німеччина вже заключила подібні угоди для допомоги Україні з Чехією, Словаччиною та Грецією. Берлін досі відмовляється доставляти Україні танки західного виробництва, вказуючи, що інші союзники не зробили цього. Однак, зростає протидія від опозиційних партій – і навіть правлячої коаліції – змінити це рішення. („Associated Press“)

■ Японія закликає до реформ ООН

НЮ-ЙОРК. – Прем'єр-міністр Японії Фуміо Кішіда висловив своє розчарування невдачею Ради безпеки ООН відреагувати на російське вторгнення в Україну. Він це сказав 20 вересня під час свого виступу на РБ. Ф. Кішіда вказав, що причиною цієї невдачі є те, що Росія має право вето на РБ. „Ми мусимо дивитись на реальність, що цілісність ООН знаходиться під загрозою через вторгнення в Україну Росії, яка є членом РБ, – сказав прем'єр. – Реформи обговорюються вже майже 30 років. Що нам треба, це діяти для реформ, а не лише говорити“. („Associated Press“)

■ Музеї мусять виявити викрадені твори

НЮ-ЙОРК. – Музеї Нью-Йорку мусять тепер виявити історію мистецьких творів, які були викрадені нацистами від європейців, головню євреїв. Губернатор Нью-Йорку Кеті Гокал підписала новий закон 10 серпня. Він вимагає реєстрації всіх мистецьких творів до 1945 року, які були викрадені або насильно продані під час нацистської окупації. Кількість таких творів обчислюють на 600 тис. Упродовж останнього десятиліття нью-йоркські музеї повернули деякі такі твори уцілілим спадкоємцям оригінальних власників. В стейті проживає майже 40 тис. осіб, які пережили Голокост. („NBC News“)

■ Папа: Збройна допомога Україні прийнятна

ВАТИКАН. – Папа Франциск сказав 15 вересня, що є „морально прийнятним“ постачання зброї Україні країнами Заходу. Він це сказав журналістам на борту літака, повертаючись з конгресу релігійних провідників, який відбувся у Казахстані. Папа ширше пояснив принципи Католицької церкви про „Справедливу війну“, які дозволяють на пропорційне використання смертоносної зброї для самооборони від держави-агресора. „Самооборона є не лиш легітимна, а і є виявом любови до батьківщини“ – сказав Франциск. („Reuters“)

■ США міняють назви 650 місць

ВАШІНГТОН. – Уряд США перейменував майже 659 географічних місць на федеральних землях, які мали в собі назву „squaw“ – цей термін оригінально вживався як індіанське слово на термін „жінка“, але з часом дехто почав вбачати в ньому принизливе або расистське значення. Цю зміну оголосила 8 вересня Секретар внутрішніх справ Деб Галанд, яка є першим членом Кабінету індіанського походження. 61-літня Д. Галанд була назначена на посаду Президентом Джо Байденом. Процес заміни тривав майже рік часу. Всі нові імена були затверджені Бюром географічних назв (BGS). („USA Today“)

Зрадники співають у Росії

Сьогодні українське суспільство, враховуючи всі без винятку його верстви, поділилося на два табори: тих, хто засуджує дії Росії та підтримує Україну, та тих, хто вважає українців одурманеними Майданом націоналістами. І байдужих бути не може, адже зараз йдеться не про політику, а про життя України, її людей, про мир на землі і справедливість. Однак у площині масової культури виявилися й такі, хто заради грошей, забули про мораль та власну совість.

Серед них – народна артистка України Ані Лорак (насправді Кароліна Куєк), яка співає майже на кожному заході в Росії, дає сольні концерти, світиться на вечірках заможних осіб, наголошуючи, що вона поза політикою.

Співає в Росії і Світлана Лобода з Ірпіня теж на відкритих концертах і на приватних вечірках російських олігархів. Її тези – дружба народів та мистецтво поза політикою.

Українська співачка з Дніпропетровщини Віра Брежнєва (Віра Галушка) постійно перебуває в Росії – веде концерти, співає, змагається за російські нагороди та знімається у записах святкових концертів. Українську співачку і телеведучу, колишню солістку українського жіночого гурту „ВІА Гра“ Анну Седокову обрали найкращою у російській номінації „Найсексуальніше відео“. Є ще дует Потапа і Насті Каменських, який не лише співає в Росії. Потап у травні зняв перед російською публікою штани і подякував росіянам від усіх українських артистів: „Росіє, спасибі за те, що ви нас приймаєте. Нехай у вас завжди буде пучок грошей, пучок здоров'я, пучок здорових, гарних відносин, і пучок радості і щастя!“.

Поспішають до ворога з України тріо Анастасія Кожевникова з Южноукраїнська, Міша Романова з Херсона, Еріка Герцег з села Мала Добронь.

Переїхали до Росії Йолка – зірка виключно російської естради, Народна артистка України Таїсія Повалій, пустилася в тур Росією минулого року і народна артистка України Софія Ротару.

Ірина Білик продовжує виступати в Криму, дістаючись туди літаком з Москви, порушуючи закон України. Не краще чинять гурт „Nikita“, телеведучий Данило Грачов, співачки Аліна Гросу, Марув (Ганна Корсун), черкашанка Анна Asti (Анна Дзюба).

В Україні створили платформу theylovewar.com зі списком артистів, які підтримують війну проти України.

Міністер культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко повідомив, що народні артисти України, які підтримують російську агресію, невдовзі можуть бути позбавлені цих звань. Вочевидь це стосується і так званих заслужених та й усіх відомих в народі співаків.

Комітет Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики звернувся до Президента Володимира Зеленського щодо позбавлення державних нагород – почесних звань „народний артист України“ і „заслужений артист України“ Миколи Баскова, Володимира Бортка, Василя Горелла, Філіпа Кіркорова, Ігоря Крутого, Кароліни Куєк, Світлани Лободи, Таїсії Повалій.

Міністерство культури та інформполітики приєдналося до заяви комітету і закликала Президента України В. Зеленського підтримати цю ініціативу та позбавити державних нагород – почесних звань згідно зі списком Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Минула слава зникає в умовах війни, коли гинуть люди і розважання піснями жорстокого агресора стає злочином.

ІСТОРІЯ

Соломія Крушельницька в Америці

Анатолій Шорохов

Найславніша українська співачка Соломія Крушельницька, яка народилась 150 років тому (23 вересня 1872 року) на Тернопільщині, понад 30 років життя віддала оперній і пісенній кар'єрі. Вона виступала в найпрестижніших театрах Європи і, на завершення своєї кар'єри, відвідала Північну Америку.

Про цю візиту розповіла газета „Свобода“ майже сторічної давнини. Співачка зійшла з італійського корабля „Рома“ в Нью-Йорку 20 січня 1928 року. В порту вже чекала делегація Союзу українок Америки. С. Крушельницькій вручили квіти, перев'язані синьо-жовтою стрічкою.

Перший концерт було заплановано 28 січня у Філадельфії, однак він не відбувся через „сніжну заметіль“, яка скувала в місті весь рух і не дала можливості зібратися публіці. Концерт перенесли на 9 лютого. Водночас відбувалися концерти і в Нью-Йорку, перший із них був запланований на 4 лютого в „Мекка Авдіторіум“.

Враженнями від цього концерту поділився на сторінках часопису Василь Бобрів. Концерт включав не тільки шедеври світового музичного мистецтва, але й українські народні пісні. „Останні особливо зачепили „за живе“ українців“, які склали більшість слухачів, – пише В. Бобрів. Згадує інший глядач, який сховався за псевдом „Присутній“: „Однак на концерт прийшли не всі українці, а хто не прийшов, нехай жалкують, бо таких артистів треба не роками, а століттями ждати. Крушельницька настільки зачарувала своїм співом, що серед холоду і снігу в душах наших потепліло, стопився лід, зазеленіло, запахло квітами, і здалося що до нас прийшла весна з рідного краю. Таке сильне враження було не тільки від дзвінкого, чудового сопрано артистки, а ще й від виконання нею пісень, які були знайомі більшості присутніх з дитинства й нагадали їм про Батьківщину“.

Після концерту в Грей Нордерн готелі була організована святкова вечеря в честь славної гості. Вітаючи її, один із присутніх сказав, що С. Крушельницька – це „світової слави і з Божої ласки велика артистка і не менше українська громадянка і патріотка“. Співачці було приємно зустрітися зі своїми земляками-емігрантами, відірваними, так само, як і вона, від Батьківщини. Під кінець вечері всі заспівали „Многая літа“ і „встали, щоб розійтися, бо була вже пізня пора“. Але тут С. Крушельницька запропонувала

Соломія Крушельницька

закінчити зустріч „нашим національним гімном“ і першою почала співати „Ще не вмерла Україна“. І всі присутні охоче приєдналися до неї.

Окрім цього, були ще інші концерти, про що повідомлялось на сторінках часопису „Свобода“. В березні виступи співачки були присвячені 67-й річниці від дня смерті Тараса Шевченка. Зокрема в Нью-Йорку в Стайвесент Гайскул відбувся гала-концерт, в якому, крім С. Крушельницької, взяли участь інші виконавці – хор „Бандурист“, камерний ансамбль ім. Миколи Леонтовича, співак Петро Ординський, музикант Роман Придаткевич. У цьому концерті, як і під час наступних виступів співачки, публіка вітала її бурхливими оваціями і від зворушення на очах багатьох людей блищали сльози. Те ж саме відбувалося і в інших 10 містах США, які відвідала з концертами С. Крушельницька. Останній концерт відбувся 29 квітня в Чикаго в залі міської „Симфоні-оркестра“. На прощання українки міста подарували співачці пам'ятку „Золоту чашу любові“, а вона підписала для них грамплатівки зі своїми піснями, щойно випущеними відомою компанією „Columbia“.

С. Крушельницька була першою українською співачкою, яка виступила з концертами в Північній Америці. Крім США, вона побувала в травні 1928 року ще в двох містах Канади. І, якщо англомовні слухачі не розуміли змісту українських пісень Крушельницької, то вони змогли оцінити її велику майстерність, як оперної співачки. І нью-йоркський часопис „The World“ написав, що „американці повинні вчитися від тої чужинки, як треба співати американські пісні“. Кращої похвали, ніж ці слова, надруковані в американській газеті, годі й шукати.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка
Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
☎ (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510 E-mail advertising@ukrweekly.com
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріялах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Придбали шоломи для захисників України

На прохання допомогти придбати шоломи для оборонців України відгукнулися американці округу Лекаванна в штаті Пенсильванія. „Мешканці міст Скрентона та Данмора пожертвували 2 тис. дол., щоб мати змогу купити кевларові шоломи, які можуть регулюватися під індивідуальний розмір, – розповіла Олена Шемчук. – Коли хто з полтавців їхав на передову та потребував такої допомоги, ми відразу намагалися зарадити, пересилаючи зібрані кошти Благодійному фондові „Свою Україну любіть“ у Полтаві. На ознаку щирої вдячності ми даруємо виготовлені для жертводавців символи нашої віри в перемогу над російськими окупантами – українські прапорці!“

Шоломи куплені в Польщі, мають кріплення для зовнішнього військового спорядження, на них пошиті маскувальні чохла. Такою є допомога на придбання амуніції для захисників України.

Валентина Шемчук,
Полтава

Дякую за статтю „Прага – Херсон“

Дякую за геніяльно подану у „Свободі“ 16 вересня статтю „Прага – Херсон“. Жодна газета не подумалася так подати цей матеріал. Та ще й ота мудра і простенька заувага про те, як зустріли орду в Празі – люди були приголомшені – і як у Херсоні – „згуртовані, активні у своїй незгоді з навалюю чужинців... Справді, Україна явила світові свою генетичну козацьку волелюбність, відроджену нарешті за цих коротких 30 років. Згадую слова Миколи Вінграновського: „Ми знову є, ми пізні, найпізніші, що росли з худеньких матерів в саду порубаним... Ми знаєм – не для тиші вулкани дивляться з-під наших юних брів“.

Олекса Різників,
Одеса

Віктор Радіонов, мовознавець

Хтозна, яким чином і за якими прикметами добирали людей до складу Української національної комісії з питань правопису, але можна сміливо твердити, що її члени виявились особами недбалими й безвідповідальними. Під великим питанням і обізнаність та й узагалі освіченість тих володарів наукових ступенів і вчених звань.

Уже не раз доводилося наголошувати, що їхнє дітище – правопис-кривопис 2019 року – небачена досі сукупність засадничих помилок. Зверну вашу увагу на ще одне партатство навколокривописних діячів – зарахування до дієприкметників діяльного (активного) стану теперішнього часу прикметника „квітучий“.

Якщо ж копнути глибше, то взагалі виявиться така вада „знавців“ свого діла, як ганебне нерозрізнення прикметників і дієприкметників. Як же вони докотилися до життя такого?

Передували повному занепаду вітчизняної мовознавчої школи три десятиліття погромів у ній, які супроводжувалися запереченням і відкиданням причетними до української словесності особами багатючих попередніх напрацювань. Одним із напрямів „роботи“ стало, зокрема, цюкування дієприкметників на -ачий (-ячий), -учий (-ючий).

Мовляв, „невластиві“ вони нашій мові, „нетипові для морфологічної системи“, „не відповідають сучасним нормам“, „порушують нормативну традицію“, „є штучними утвореннями“ та „не мають права на існування“... Дехто дописав навіть до того, що „таких слів у сучасній українській літературній мові просто немає“.

Як наслідок, поспіпалися вказівки: „не варто вживати“, „слід уникати“, „потрібно замінювати“, „шукати інших способів вираження думки“...

Згодом у хід пішла нова байка – про поголовний перехід дієприкметників теперішнього часу в розряд прикметників. Буцімто як дієприкметники вони виявились незатребуваними, тому їм уготовано нове призначення.

Усе просто – ті лише співчуття гідні дієприкметники, бачте, на рівному

місці почали втрачати дієслівні властивості (час та вид) і несподівано стали вказувати на постійну ознаку предмета. Тому-то їх належить уживати як прикметники чи в значенні прикметників.

Послухати таких просторік, то дієприкметник сам по собі не існує. Є дієприкметниковий зворот – є дієприкметник, немає того звороту – немає й дієприкметника, він різко втрачає дієслівні якості та, немов за помахом чарівної палички, перетворюється на прикметник.

Одне слово, крутії почали ходити околясом: „злочасні суфікси -ач (-яч), -уч (-юч)“; „дієприкметники, що втратили дієслівні ознаки“; „дієприкметники, уживані як прикметники“. Штучно обмежували слововживання, городили нісенітницю, блудили манівцями, заплутували інших, та так, що й самі зрештою заплуталися.

Отже, це була пастка, в яку вони самі ж і вскочили. І зробили це з легкістю, виклавши пп. 1 п. 1 § 119 кривопису ось таким чином:

„В українській мові розмежовують: 1. Дієприкметники активного стану:

1) теперішнього часу на -чий (-а, -е) (уживані переважно як прикметники та іменники): живучий, квітучий, лежачий, стоячий...“

Одним пострілом хотіли вбити кількох зайців, та от біда: один із „застрелених“ – не дієприкметник. Підвела наводка – „злочасні -ач (-яч), -уч (-юч)“.

Здавалось, усе так просто: завдяки цим наросткам дієприкметники теперішнього часу легко впізнавані. Аж раптом така халепа – обізналися.

Дали маху з одиницею „квітучий“. Прикметник це, а не дієприкметник. І які ж вони смішні, якщо написали, що той прикметник „уживаний переважно як прикметник“.

Однак у запалі суєти суєт усього цього ніхто з кривописних душ не помітив. Воно й не дивно: зашкарубність мислення, зашорений погляд на речі, сверблячка переінакшення... Ну а наслідки невтішні.

До друку горе-правопис, який просто ряснів помилками, готували майже півроку. Доопрацьовувати, виправляли, підчищали, та все марно.

Таким чином, боротьба з вітряками у вигляді дієприкметників на -ачий (-ячий), -учий (-ючий) вилася у плутанину. Поки що не цілковиту, але ж це був тільки початок.

Сьогодні „жертвою“ став прикметник „квітучий“, але якщо справа піде так і далі, то завтра, дивись, така сама доля спіткає й інших. Адже ймовірних „невдах“ більше ніж досить:

– бичачий, відьмачий, дівчачий, мишачий, хлопчачий;

– баранячий, білячий, бісячий, волячий, дитячий, добрачий, звірячий, кнурячий, козячий, осячий, піддячий, тхорячий, чортячий, щенячий, шурячий;

– борсучий, павучий, сучий, щучий;

– гадючий, жирнючий, злючий, кислочий, падлючий, пацючий, поганючий, худючий...

Викладена вище думка, що сплутування дієприкметників із прикметниками лише поки що не набуло ознак цілковитого, дістала підтвердження. Навіщо обмежуватися прикметниками, адже може бути і зворотний рух?

Тож далі більше. Видно, хтось підкинув запаморочливе за своєю винахідливістю рішення: якщо вже згідно з новітнім ученням ті клятві дієприкметники „уживані як прикметники“, то чом би їх прикметниками й не обізвати?

Сказано – зроблено. Задумку відразу втілили в життя на Українському лінгвістичному порталі, за який відповідає директор Українського мовно-інформаційного фонду академік Володимир Широков. Він же за сумісництвом – один із хрещених батьків горе-правопису 2019 року.

Раніше ми, наївні, думали-гадали, що „діючий“ – це дієприкметник активного стану теперішнього часу до дієслова „діяти“; „дрижачий“ – дієприкметник до дієслова „дрижати“; „живучий“ – дієприкметник до „жити“; „лежачий“ – дієприкметник до „лежати“... Як же ми страшенно помилялися!

А в якому жахливому невіданні були наші шкільні вчителі та викладачі української мови у вузах! Вони ж буквально жили нею, душу вкладали

(Закінчення на стор. 14)

Пресфонд „Свободи“ за червень 2022 року

JUNE 2022

\$	NAME	LOCATION
100	Bodnar, Ulana	Alexandria, VA
	Cholhan-Lenchur, Ruta	North Caldwell, NJ
	Ivanonko, Zenon & Helen	Vestal, NY
	Petrenko, Anya & Jurij	Ashton, MD
	Senyk, Chrystia & Bohdan	Yardley, PA
70	Sowa, Bohdan	East Haven, CT
65	Bodnar-Balahutrak, Lydia	Houston, TX
55	Breslawec, Halyna	Rockville, MD
50	Derhak, Martha	W Hartford, CT
	Jawny, Maria	Florham Park, NJ
	Wakulowska, Victoria	Philadelphia, PA
45	Wronskij, Wolodymyr	Greenlawn, NY
40	Hanas, Halina	Ancaster, ON
	Plys, Irena	Princeton Jct, NJ

35	Antoniak, Zenon	Richland, WA
	Gbur, Irena	New York, NY
30	Melech, Volodymyr	Toronto, ON
25	Cechosh, Martha	Toronto, ON
	Harhaj, Bohdan & Maria	Howell, NJ
	Polon, Oksana & Lavro	Pittsford, NY
20	Husak, Jan	Troy, NY
	Bachynsky Tarasiuk, Oksana	Newtown, PA
	Jakymiw, Christine	Wethersfield, CT
	Karpenko, Tetiana	Southfield, MI
	Kolody, Areta	Centennial, CO
	Kramarczuk, Wolodymyra	St Anthony, MN
	Lysko, Wolodar & Martha	Cranbury, NJ
	Pichurko, C & B	Independence, OH
	Procyk, Roman	Huntingdon Vy, PA
15	Bemko, Ihor	Edinboro, PA
	Giffler, Lydia	Arlington, VA
	Hawryluk, Judie	Vacaville, CA

	Kipa, Albert	Allentown, PA
	Kostiuk, Theodor & Alexandra	Silver Spring, MD
	Mysyshyn, Maryann	Springfield, MA
	Pawluk, Ihor	Lansdale, PA
	Yarymovych, Roxolana & Michael	Osprey, FL
10	Boyko, Lubomyra	Union, NJ
	Dotsok, Olexander	Gulfport FL
	Gawdiak, Ihor & Natalie	Columbia, MD
	Husak, Anna	Newark, NJ
	Stryzakowski, Olga	Trenton, NJ
5	Hawryluk, Olga	Stuyvesant, NY
	Laszyn, Taras	Trenton, NJ

Total for June 2022: \$1,500

Щиро дякуємо всім жертводавцям за підтримку пресфонду „Свободи“

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

ВПЕРШЕ КУПУЄТЕ БУДИНОК?

Відсоткові ставки від:

4.790% APR*

*на кредити з фіксованою ставкою

10% ПЕРШИЙ ВНЕСОК—No PMI

NYC—KERHONKSON—UNIONDALE—ASTORIA—LINDENHURST

Telephone: (212) 473-7310

Toll Free:(888) SELF-REL

Email: Info@selfreliancenyc.org

Website: www.selfreliancenyc.org

*APR as of 6/28/2022 listed above. APR based upon a \$350,000 mortgage amount with no application fee and no points. Must be 1-2 family owner occupied; no prepayment penalties. Rates may change at any time without prior notice. APR – Annual Percentage Rate is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and certain closing costs and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SRNYFCU NMLS# 699320

NEW

LONG-TERM ANNUITY RATES

9 YEAR

4.65%*

7 YEAR

4.00%*

5 YEAR

3.50%*

* FIRST YEAR RATE. MINIMUM GUARANTEED RATE 2%
RATES SUBJECT TO CHANGE. NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

STAND WITH UKRAINE

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG • 800.253.9862

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Святкували в Огайо

Олександр Федорчук

ПАРМА, Огайо. – В „Українському селі“ в Пармі відбулася парада на честь 31-ої річниці Незалежності України. Центральною вулицею, обабіч прикрашеною українськими прапорами й національною символікою, пройшли понад 60 колон. Щоб бути учасниками урочистого святкування, гості, подолавши сотні кілометрів, прибули з Пенсильванії, Мишигену, Нью-Йорку, зі столиці Огайо Колумбусу та з багатьох куточків США й Канади.

До паради долучилися поляки, литовці, латиші і разом з американцями й іншими національностями виявили свою солідарність, свою тверду позицію підтримки України у надзвичайно важкий час війни з Росією.

На параді були урядовці: посади Парми Tim De Geeter, сенатор Rob Portman, представник Конгресу Tim Ryan, попередній мер Парми Dean

Представники Асоціації Клівленд Майдан крокують центральною вулицею Парми.

De Piero та мер Гарфілд Гайтсу Matt Burke.

Після урочистої церемонії підняття прапорів США та України гості мали промови з трибуни.

Вони розповідали про велику працю з підтримки України і кожен висловлював свій плян допомоги ЗСУ та гуманітарної підтримки на майбутнє.

До паради на честь 31-ої річниці Незалежності України долучилися поляки (зліва), литовці (посередині) та латиші.

Говорили про Заліщики

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 15 вересня, в рамках осіннього семестру викладів Релігійного Товариства українців католиків „Свята Софія“ США та Осередку праці НТШ у Філядельфії, відбулася лекція д-ра Василя Лопуха про історію міста Заліщики. Доповідач побудував свою розповідь на базі цікавих історично-документальних світлин та авторської веб-сторінки www.zalishchyky.net.

Як зазначив В. Лопух, Тернопільщина цікава історичними подіями, що відбувалися на її території, архітектурними пам'ятками та визначними постатями, які народилися, жили або відвідували цей край. Розташовані над Дністром Заліщики набули своєї слави завдяки унікаль-

ному мікроклімату, який характеризується за оцінками фахівців як „середземноморський континентальний мікроклімат“. Саме тому в міжвоєнний період в роки польської окупації місто отримало назву „Польська Рів'єра“. Доповідач подав ключові дати з історії Заліщиків: від першої історичної згадки в 1340 році, по через прийняття офіційної назви 1578 року, набуття статусу повітового в 1774 році, отримання Магдебурзького права 1776 року до відновлення Україною незалежності.

Зацікавлення історією міста В. Лопух завдячує Заслуженому вчителю УРСР, Онисієві Турові, полтавцю і краєзнавцю. „Саме від нього ми

дізнавалися про різні цікаві події в нашому краї, які не вивчалися за шкільною програмою. Він прищеплював нам любов до рідного краю, до її історії, а його розповіді глибоко запали в пам'ять“, – поділився доповідач.

Уже на еміграції В. Лопух створив веб-сторінку, присвячену історії Заліщиків, зібравши у ній сотні унікальних фотографій з різних епох. Він зокрема розповів про структуру готелі, Дністер, каньйон, мешканців та відвідувачів, мапи, мости, місто, особистості, палац, панораму, пляжі та поштові картки. У галерії „Дністер“ зібрано фотографії з видами річки і відпочинку відвідувачів. Серед цих світлин є цікаві картки авторства Йосифа Чемлонського „Ніч над Дніст-

ром“, „Над Дністром“ (1875 р). У галерії „Люди“ зібрано 195 портретних або групових фотографій, на яких пізнаємо Осипа Маковея, Юхима Бохка та вояків „Запорозької Січі“ 1919 року, Івана Покутного, правнука Шевченка в школі (1961), Союз Українок села Добровляни (1935). Галерія „Мапи“ цікава тим, що тут можна бачити унікальні архівні карти з 1764-1884 років. Мега-унікальною можна вважати галерію „Особистості“, адже тут впорядковано колекцію фотографій видатних людей, які народилися, жили або якийсь час перебували в Заліщиках, а це Василь Бараник – Сенатор Сейму Польської республіки; Михайло Дмитренко – мистець-монументаліст сакрального мистецтва (похований в Савт-Бавнд-

(Закінчення на стор. 15)

Перша леді...

(Закінчення зі стор. 1)

скоюють російські окупанти в нашій країні“.

О. Зеленська закликала Генсека ООН сприяти звільненню з російського полону українських жінок і медиків, які, згідно з Женевськими конвенціями, не вважаються комбатантами. Серед них є вагітні жінки та мами зовсім маленьких дітей.

Під час зустрічі з Прем'єр-міністром Великої Британії О. Зеленська висловила подяку „від усього народу

України за ту принципову й безкомпромісну підтримку, яку маємо від Британії всі ці місяці протистояння агресору“.

Обговорюючи з Л. Трасс ситуацію в Україні, перша леді разом з міністром закордонних справ Дмитром Кулебою та постійним представником України при ООН Сергієм Кислицею наголосила на жаклих наслідках російської окупації: примусовій депортації українських дітей, фільтраційних таборів, скоєних росіянами злочинах проти людяності, яким немає виправдання.

Крім того, О. Зеленська обговорила

з Прем'єр-міністром відновлення України. Велика Британія готова допомогти у відбудові Київської області, а також проводити міжнародну координацію відновлення нашої країни. Також Велика Британія прийматиме наступну конференцію з відновлення України.

Під час зустрічі з першою леді Французької Республіки Бріжит Макрон в Українському інституті Америки у Нью-Йорку дружина Президента України обговорила адаптацію українських дітей – тимчасових переселенців у Франції.

„Ви не уявляєте, як швидко вони

адаптуються, як швидко вчать французьку мову!“ – розповіла Бріжит Макрон.

О. Зеленська звернулася з проханням про запровадження гнучкого графіка відвідань шкіл для українських дітей у Франції.

„У багатьох країнах зараз нашим батькам доводиться робити вибір між місцевою та рідною школою, але, якщо уряди докладуть зусиль, не треба буде ні від чого відмовлятися“, – сказала перша леді України.

Офіційне інтернет-представництво Президента України

ДО НОВОЇ УКРАЇНИ

„Не наливають молодого вина у старі міхи“

Петро Часто

Продовження. Початок див.
у чч. 36-37 з 9 і 16 вересня

Українське зрушення 2014-го саме своєю національною гідністю вперше так злякало „табачників“, що кілька десятків їх втекло до Москви. Однак, невикрита, глибоко законспірована кремлівська агентурна мережа діяла далі, зокрема й у Верховній Раді, частина якої підтримувала донбаських сепаратистів й агітувала за кремлівську версію „Мінських домовленостей“.

Партійно-організаційним очільником „п'ятої колони“ у часи Януковича виступала Партія Регіонів, в часи Порошенка вона взяла назву – Опозиційна платформа „За життя“ (Юрій Бойко, Віктор Медведчук, Нестор Шуфрич, Вадим Рабінович, Сергій Львовичкін та ін.).

„Руський мір“ безборонно пропагували в Україні телеканали Медведчука, Коломойського, Фірташа, Пінчука, Ахметова, Мураєва („Інтер“, „112-Україна“, „1+1“, „ZiK“, „Наш“, „News One“, „Академія“ та ін.). Спільними зусиллями піддавали авторитет Порошенка, готуючи наступний реванш проросійських сил.

Порошенко, дипломат за характером і комерсант за інтересами, дуже тяжко вживався у ролі „президента війни“. Необачно пообіцявши закінчити її за два тижні, він опинився між молотом і наковаленью: з одного боку – гостра суспільна критика за „Львівський котел“ і потреба змінити генералів та зміцнити військо, з другого – тиск Парижу і Берліну, яким „мінський процес“ видавався безальтернативним. Порошенко випливав з цієї безвиході на тиху, хоч і не дуже чисту воду, домігшись наприкінці серпня 2015 року ухвалення Верховною Радою закону про „особливий статус Донбасу“, вельми компромісного документу, який не міг набути практичного втілення, бо у Москві бачився добрим способом „приєднання України до Донбасу“, а в Києві – неприйнятним підважуванням державного суверенітету.

Наміцно прив'язаний обставинами до подій на Донбасі, Порошенко не мав ні змоги, ні, швидше за все, й бажання взятися за внутрішнє шкідництво.

Люстрація, одна з головних вимог Євромайдану, залишилася „добрим наміром“, жоден волосок не впав з голови навіть найбільш україножер-

них „регіоналів“.

Нереформовані суди саботували розгляд убивства Небесної Сотні.

Маючи перед собою війну, все активніше громадянське суспільство і незмовкну „п'яту колону“, Порошенко не знайшов у собі відваги спертися на національно свідому частину спільноти. Більше того – не припинив судового і пресового переслідування та шельмування колишніх командирів добровольчих батальйонів, волонтерського руху, мирився з осміюванням всього українського у засобах масової інформації, в мистецтві, культурі, літературі.

Занадто вільно почувався в Україні кум Путіна Віктор Медведчук, один з найпідліших україножерів.

Тому й дійшло до недостойного для правової держави самосуду, коли у 2015 році невідомі застрілили Олеса Бузину, головного очорнителя творчості Шевченка, злісного спотворювача української національної історії, ворога Революції Гідності.

Припустився Порошенко тяжких помилок в доборі найближчих помічників і радників. Наприклад, голова його Адміністрації Ігор Райнін – очевидно, виконавши чиесь завдання – спокійненько повернувся до Харкова і очолив там місцеву організацію антиукраїнського Опозиційного блоку.

Отож запізно п'ятий президент проголосив історично і політично правильне гасло: „Армія. Мова. Віра“. Нібито немало досягнув, на його конті – Угода про асоціацію з Європейським союзом, безвізовий режим, вселенський статус Православної Церкви України, і найголовніше, що є заслугою всього суспільства, – зміцнення війська.

Дуже ймовірно, що у випадку перемоги Порошенко почувся б незалежнішим від обставин, рішучішим, принциповішим і використав би свою другу каденцію з більшою користю для України. Та він програв, і ця його поразка повинна послужити наукою для дальшого державотворення: не можна бути благим до будь-яких проявів антиукраїнства.

Тим часом перемога Володимира Зеленського назавжди залишиться для політології загадкою – попри те, що пояснень не бракує. Це як у дотепному жарті. Скаржиться один одному: „Не розумію, що відбувається у світі“. „То я тобі поясню“. „Ні, пояснити я й сам можу – зрозуміти не можу“.

(Далі буде)

НОВІ ВИДАННЯ

Вийшла книга про письменника

Аделя Григоруку і письменник Ярослав Ткачівський.

Марія Порох

КОСІВ, Івано-Франківська область. – 15 вересня світлиця Косівської центральної міської бібліотеки зібрала письменників, журналістів, художників, членів Клубу інтелігенції, „Просвіти“, бібліотекарів, поціновувачів літератури на презентацію нової книжки Аделі Григоруку та творчу зустріч із письменником Ярославом Ткачівським.

Зустріч вели директорка бібліотеки Любов Кабин та Галина Кікоть – секретарка місцевого Клубу інтелігенції, бібліотекарка.

Аделя Григоруку представила присутнім свою книжку „І слово це у мене від Всевишнього: літературний портрет Ярослава Ткачівського“, що побачила світ у Харківському видавництві „Майдан“ у 2021 році, але через нинішні обставини прийшла до читача у 2022-му.

Об'єктом дослідження стала творчість Я. Ткачівського – українського поета і прозаїка, пісняря і гумориста, сатирика і журналіста. Він – автор понад 50 поетичних і прозових книжок, понад 150 пісень, 11 збірок пісень та романсів на власні поезії та аудіо-компактдиска „Пригадай собі волошки“, заступник голови Національної спілки письменників України, головний редактор Всеукраїнського літературно-художнього та громадсько-політичного журналу „Перевал“, лавреат багатьох престижних літературних премій та інших творчих нагород.

Книга написана на ґрунтовному

літературному матеріалі творчого доробку Я. Ткачівського.

Дослідниця наголосила, що вже в ранній період творчості письменник звертався до тем, образів, ліричних сюжетів, які в українській літературі радянського періоду були заборонені, зокрема національно-світоглядних та релігійно-духовних.

Я. Ткачівський, утвердившись як поет, перейшов у царину епічної літератури, при цьому відразу зумівши утвердитися у „великоформатному“ романному жанрі.

З виходом книжки вітали Аделю Григоруку Володимир Петричук, Василь Шкурган, Микола Близнюк, Ігор Маковійчук, Володимир Козьменчук, Іван Кочержук, Оксана Ткачук, Роман Кабин, Микола Симчич, Катерина Сусак та ще багато поважних гостей.

Струни серцець зачепила поезія, яка лунала в авторському виконанні Я. Ткачівського, сповнена глибокого змісту, високих і сильних почуттів.

Авторка книги подякувала присутнім за увагу і подарувала бібліотеці нове видання та інші свої літературні надбання. Несподіванкою для бібліотеки був пакунок із книгами академіка Івана Григорука, який також відвідав бібліотечний захід.

Виступи перепліталися з музичними вітаннями народного аматорського колективу „Осіньне золото“ під орудою Зоряни Романів. Учасники свята хвилиною мовчання вшанували пам'ять полеглих захисників України, стоячи співали „Ой, у лузі червона калина“ та інші патріотичні пісні.

У світлиці Косівської міської бібліотеки.

DNI PRO LLC.

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Отримали патент у США

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Українська фірма „Velta Holdings US Inc.“ сформована двома компаніями, які понад 10 років працюють у гірничо-добувному напрямку. Вона займає два відсотки світового ринку титанової сировини. У перші роки діяльності компанії йшлося лише про видобуток сировини неподалік містечка Новомиргород, що на Кіровоградщині, та її експорт, але із 2017 року відкрито інноваційний напрямок.

Три роки знадобилося ученим, яких залучила до наукової роботи „Velta Holdings US Inc.“, щоб розробити принципово новий метод отри-

мання металічного титану, що знижує його вартість та має нульові відходи. Два національні патенти були отримані у 2020 та 2021 році, відповідно. У 2020 році сформований патент було передано до США, і за 25 місяців компанія отримала позитивний висновок та отримала патент у США на українську технологію доступного, зеленого титану.

Винахід на отримання порошоків металевого титану та його сплавів пройшов повну експертизу та запатентований у Бюрі патентів й товарних знаків США. Патент підтвердив винахідницький рівень, новизну та здатність до промислового використання технології.

У Торонто відбувся український фестиваль

ТОРОНТО. – Найбільший вуличний український фестиваль у Північній Америці „Bloor West Village Toronto Ukrainian Festival“ об'єднав друзів яскравою музикою і зірковими танцями. Темою фестивалю була подяка всім громадам та країнам, що підтримують Україну сьогодні у боротьбі з рашистами. Особливо подяку висловлено громадам союзників України – польській, литовській, латиській,

естонській, ізраїльській та багатьом громадам по всій Канаді – за те, що вони стоять плечем до плеча з українцями в ці складні часи.

У програмі фестивалю відбувся „Фестиваль українського кіно“, також у було представлено інтерактивні мистецькі інсталяції „Двері“ та „Машина для промивання мізків“, виставку „Україна: країна хоробрих“.

Укрінформ

Український фестиваль „Bloor West Village Toronto Ukrainian Festival“. (Фото: Embassy of Ukraine in Canada)

У Тбілісі відкрили українську школу

Відкриття української школи в Тбілісі.

ТБІЛІСІ. – Відбулося офіційне відкриття другої української школи в Тбілісі, де українські діти мають можливість продовжити освіту та постійно перебувати в україномовному середовищі своїх однолітків. Про це 19 вересня повідомило Посольство України в Грузії. Присутні побажали дітям успіхів у навчанні, опануванні нових предметів, включаючи вивчення грузинської мови та культури, розширення кола друзів,

розвитку особистого потенціалу та пізнанні дружньої та гостинної Грузії.

Укрінформ

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

Наукове Товариство
ім. Шевченка
Програма ім. Фулбрайта
в Україні

запрошують на

Добродійний вечір для підтримки української науки з доповідями та виставкою за участі Фулбрайтівських стипендіатів

Доповіді:

Міське планування в непевні часи

Наталя Отрищенко

(Стипендіатка Фулбрайтівської програми, Відділ Соціології, Columbia University)

Публічне мистецтво: зв'язок із публікою

Михайло Тютюнник

(Фулбрайтівський стипендіат 2018-2019 рр.)

Українські музеї та оцифрування

Ірина Тофан

(Фулбрайтівська аспірантська програма, Відділ Музезнавства, New York University)

Захід відбудеться англійською мовою

У суботу, 1 жовтня 2022 року
о 5-ій годині по пол.

в будинку НТШ

63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

ЕВГЕН
ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Ліцензований продавець
страховання життя
Ukrainian National Assn., Inc.
Tel.: 480-207-7070
e-mail: eugenemaria1968@gmail.com

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Воду досліджувала школярка

Приміщення майбутньої водолікарні.

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Озеро Лонго у самому центрі містечка Новомиргород має, на думку місцевих жителів, цілющу воду.

Місцева школярка Вероніка Левіна, яка цього року стала випускницею однієї зі шкіл міста, перемогла у всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт. Вона дослідила грязі озера Лонго і довела їхні лікувальні властивості у реабілітації хворих на артрит. Над проектом працювала три роки. У результаті досліджень виявилось, що грязі озе-

ра містять кальцій, ферум, цинк тощо. Завдяки співпраці із місцевими медиками, вдалося встановити, що комплексне лікування медичними препаратами та грязями полегшує симптоми артриту.

Дослідженнями школярки зацікавились у міській раді. Озеро розташоване поруч з колишньою районною лікарнею, приміщення якої зводилось на кошти меценатки Ганни Дмитрян. Це пам'ятка архітектури, яку давно вже слід реставрувати, тож виникла ідея облаштувати там медичний заклад та надавати послуги з грязетерапії.

Благодійна марка з легендарним песиком-сапером

Молоді патріоти-філателісти серед перших володарів маркового комплексу з Патроном.

Георгій Лук'янчук

Український пес Патрон, джек-рассел-тер'єр, який здобув популярність за часів російсько-української війни, бо допоміг знайти понад сотню вибухових пристроїв, зображений на аркуші поштових марок

„Пес Патрон“.

Марка із псом Патроном стала вже шостим поштовим випуском воєнного часу та першим благодійним. А вже гроші з їх продажу підуть на одну з найпотужніших машин для розмінування, а також на допомогу притулкам тварин.

Вшанували пам'ять жертв депортації

Вшанування пам'яті жертв депортації.

Михайло Михайлинин

ТЕРНОПІЛЬ. – 11 вересня у місті та області вшанували 78-му річницю примусового виселення етнічних українців з територій Лемківщини, Надсяння, Холмщини, Підляшшя у 1944-1951 роках. Депортація супроводжувалася терором, знущанням, конфіскацією майна, обмеженням

прав людини.

Біля монумента жертвам депортації в центрі Тернополя зібралися десятки людей, які поклали квіти до пам'ятника. Священики відслужили молебень.

У своєму виступі голова всеукраїнського товариства „Лемківщина“ Олександр Венгринович сказав, що ми повинні пам'ятати про такі події, бо зараз мільйони українців змушені переселятися з рідних домівок через того самого ворога.

„З 1944 року розпочалися масові виселення українців з їхніх етнічних земель. Чимало цих людей знайшли згодом прихисток на Тернопільщині. Тоталітарний режим не бачив людей, а лише вигоду. Тож ми маємо пам'ятати ті страшні події та доносити їх до наступних поколінь“, – сказав О. Венгринович.

Сьогодні представники Лемківщини не забувають свого роду. Своїми авторськими піснями прославляє рідне село Гутисько, що на Бережанщині, творча людина Надія Троян. Вона підтримує творче життя лемків, є керівником лемківського ансамблю, який виступає на різних фестивалях. Також професійно створює чудові квітникові ландшафти для односельців.

Лемківську культуру відроджує Надія Троян.

Допомога для збереження здоров'я українців

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – На Кіровоградщині уже другий місяць працює спільна програма з міжнародною гуманітарною організацією „Лікарі без кордонів“ задля забезпечення жінкам комплексної допомоги з питань планування сім'ї. За час взаємодії програми і обласного центру планування сім'ї та репродукції людини понад 600 жінок отримали безоплатно гормональні препарати.

Як повідомила директорка обласного комунального підприємства „Кіровоградфармація Жанна Стручківська, найчастіше жінки звертали-

ся за препаратами для збереження вагітності та контрацептивами.

У аптеці „Кіровоградфармація“ у Кропивницькому та в аптеці обласного центру планування сім'ї за рецептом можна безкоштовно отримати комбіновані контрацептиви, гормональні препарати для жінок різного віку.

У цей же час – 16-17 серпня – Центральна міська лікарня та Центр первинної медико-санітарної допомоги Гайворонської громади отримали гуманітарну допомогу від ЮНІСЕФ – необхідне обладнання, засоби медичного призначення та витратні матеріали.

Щоб розмістити рекламу у „Свободі“, телефонуйте на 973-292-9800, дод. 3040

Наші філії
в штатах:

Illinois
Michigan
New Jersey

КОМЕРЦІЙНІ ПОЗИКИ НА ВАНТАЖІВКИ

- Низькі відсотки.
- Швидкий та легкий процес.
- Позики на вантажні причепа.
- Гнучке фінансування для приватних підприємців та бізнесів.

Check current rates and apply online today at www.selfreliance.com/trucks or in person at our locations.

Агов, Флорида! ПОЗИКИ НА НЕРУХОМІСТЬ

Так,
ми надаємо позики
на нерухомість
у Флориді!

Check our current rates and apply online today at www.selfreliance.com/mortgage or in person at our locations.

КАЗКОВЕ ЖИТТЯ— ЦЕ РЕАЛЬНІСТЬ!

Заробляй на високих відсотках

2.269% APY*
Сертифікат на 13 місяців

2.524% APY*

13 Month Jumbo Special Сертифікат

*APY=Annual Percentage Yield. Dividends accrue on daily balance. Certificate dividends compound monthly. Withdrawal before maturity subject to penalty, as stated in Truth-in-Savings Disclosure. Certificate rates are subject to change at any time. Minimum required Certificate amount is \$500 to receive 2.269% APY and \$250,000 minimum to receive 2.524% APY. Yields are accurate as of 8/27/2022. Maximum certificate amount is \$1 million per member. Fees may reduce earnings

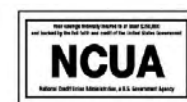
З НАМИ ЗАВЖДИ

БІЛЬШЕ ПЕРЕВАГ.

РЕЄСТРАЦІЯ У ЧЛЕНСТВО ОНЛАЙН

Якщо ви ще не є нашим членом, лише натисніть на "Open an Account" на нашій головній веб-сторінці selfreliance.com, вивоніть аплікацію, натиснувши "Apply for Membership", та відкрийте свій рахунок. Або, щоб відкрити рахунок, завітайте до будь-якої нашої філії.

SELFRELIANCE.COM

EQUAL OPPORTUNITY LENDER

Home Office:
2332 W. Chicago Ave.
Chicago IL 60622
773-328-7500

5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067 847-359-5911
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108 630-307-0079

734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106 973-373-7839
558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981 973-887-2776

26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091 586-757-1980
11756 Charest St., Hamtramck, MI 48212-3059 313-366-0055
7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322 248-487-0330

Квітуче...

(Закінчення зі стор. 7)

у справу освіти.

Ми у свою чергу їх уважно слухали, мотали на вус науку. А тепер биті сверблячкою переінакшення мудрагелі на всю країну заявляють, що дієприкметники діяльного стану – то казка про солоняного бичка.

Віднині на лінгвістичному порталі закарбовано: діючий, живучий, знаючий, існуючий, співаючий...; дрижачий, лежачий, сидячий, скриплячий, шиплячий... – прикметники. Бо відповідно до чийогось викривленого бачення нема в українській мові й бути не може якихось там дієприкметників на -ачий (-ячий), -учий (-ючий).

Усе це, м'яко кажучи, неправда. Вищезазначені дієприкметники є, були й будуть. От тільки особливість їх у тому, що вони менш поширені, рідше вживані.

І нічого вигадувати тут не потрібно, бо причина такого стану речей лежить на поверхні. Просто дієприкметники теперішнього часу мають книжний відтінок і призначені здебільшого не для живої, простої мови, а для писемного викладу думок.

Далі зупинимось на тому, чому ж „квітучий“ – це все-таки прикметник, а не дієприкметник. Річ у тім, що, крім дієприкметників, в українській мові є ще й віддієслівні прикметники з тими самими наростками -ач (-яч), -уч (-юч).

Тобто останні – необхідна, але не достатня умова для належності виражального засобу до дієприкметників. Значення мають ще й основи дієслів.

Перебіг утворення дієприкметників недоконаного виду такий: дієслово належить поставити в 3-ій особі множини теперішнього часу (що роблять?), основу зберегти, а -ть замінити на -ч(ий). Тоді для І дієвідміни матимемо наростки -уч (-юч), а

для II дієвідміни – ач (-яч).

Наприклад:

1) жити → живу|ть → живу + -ч(ий) = живучий;

2) знати → знаю|ть → знаю + -ч(ий) = знаючий;

3) дрижати → дрижа|ть → дрижа + -ч(ий) = дрижачий;

4) скрипіти → скрипля|ть → скрипля + -ч(ий) = скриплячий.

Як бачимо, дієприкметники на -ачий (-ячий), -учий (-ючий) зберігають морфологічну співвідносність із дієсловами в 3-ій особі множини. Цього не скажеш про дуже схожі на них віддієслівні прикметники.

Зокрема, „квітучий“ походить від дієслова „квітувати“ („квітнути“), але дієприкметниками тут будуть:

1) квітувати → квітую|ть → квітую + -ч(ий) = квітуючий;

2) квітнути → квітну|ть → квітну + -ч(ий) = квітнучий.

А в одиниці „квітучий“ дещо інший словотвір:

квіт|увати → квіт + уч(ий) = квітучий.

Так само в неї менші виражальні можливості. Приміром, вона не здатна утворити дієприкметниковий зворот.

Це речі тонкі, які вимагають глибокого розуміння суті. І, як з'ясувалося, для далеких від життя книжників, котрі постійно наголошували на своїй безпосередній причетності до мовознавства, ті речі виявилися не по зубах.

Тим часом мовні правила – справа складна й відповідальна, яка потребує проникливості, майстерності й обережності водночас. Для такої праці необхідний дуже високий рівень підготовки.

Це вам не небилиці плести. Тож висновок очевидний: шановані гризуни граніту науки показали свою повну непридатність для такої роботи.

Гнати їх мітлою! На гарматний постріл до розроблення правопису не допускати!

Старий контрактовий дім у Києві

Старий контрактовий будинок. (Фото: Іван Парнікоза, 2014)

Олександр Толпигін

Старий контрактовий дім, що на Подолі – нижньому Києві, відігравав колись значну роль в громадському житті міста.

Як повідомляється у виданні „Пам'ятки містобудівництва і архітектури Української РСР“, Старий контрактовий дім (вул. Покровська, 4) побудований за проектом архітектора Ельдезіна для проведення щорічних зимових ярмарків (так званих „контрактів“), переведених у 1797 році з міста Дубно на Волині до Києва.

Контрактові збори проводили тут з 1801 по 1811 роки. Будинок, споруджений у 1799-1801 роках, цегляний триповерховий з глибоким підвалом. Первинно будівля була двоповерховою з дерев'яним верхнім поверхом. Після пожежі 1811 року від споруди залишились тільки кам'яні склепінчасті підвали і нижній цегляний поверх.

В 1819 році будівля була відновлена по проекту архітектора А. Меленського і в ній до 1835 року розміщувалась Управа ремісничих цехів. З 1871 року будинок займала Подільська жіноча гімназія.

У 1878 році був надбудований дру-

гий поверх споруди, а в 1900-1901 роках надбудований третій поверх і зроблені різночасові прибудови до торців крил дворового фасаду.

Не дивлячись на надбудови, архітектура будинку гармонічна і витримана в формах пізнього класицизму. Пам'ятка представляє стиль забудови кінця XVIII ст.

При уважному дослідженні пляну першого поверху Старого контрактового дому в мене виникло питання: для чого в будинку влаштовано чотири сходові клітки? Відповіддю може бути лише те, що ці сходи були споруджені для різних будинків, які зникли внаслідок пожеж і перебудов. Ці будинки стояли щільно впритул.

На версію, що Старий контрактовий дім складається з кількох будинків наштовхнув приклад будинку Стрельбицького, що стоїть навпроти через дорогу.

Мені довелося побувати в ньому, коли після реставрації в будинку Стрельбицького відкрився Музей історії Подолу. Після дослідження архітекторів-реставраторів було встановлено, що будинок Стрельбицького складається з двох кам'яниць, що стоять впритул одна до другої.

Вочевидь в основі Старого контрактового дому теж лежать чотири кам'яниці, які складали цікавий архітектурний ансамбль, більшість споруд якого були в стилі українського бароко. Вони були зруйновані після пожежі і відновлені в 1799-1801 роках для Старого контрактового дому.

(Закінчення на стор. 15)

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
 Established 1972
 Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!
973-574-8800
 Fax: 973-574-8887
 e-mail: computopr@aol.com

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate for personal and business use, representation of small and mid-size businesses, divorce, wills and probate (New York matters only).

(By Appointment Only)

140 Second Avenue
 New York, NY 10003
 212-477-3002
 zbmasyj@verizon.net

If 212-477-3002 landline busy, please call 201-247-2413

CNC LATHE MACHINIST
 Candidate must have formal training in CNC machining with mechanical aptitude. Programming would be a plus using G Code and/or other programs, but not a requirement. Ukrainian-owned company.
 Orest Hryhorchuk
 Phone: **215-364-4115**; A&F LLC

VARSHAVSKY MONUMENTS
 1152 Route 10 West, Suite N, Randolph, NJ 07869
862-219-5344
 E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ
 Великий вибір граніту • Індивідуальний дизайн
 Гравірування на граніті • Керамічні фотографії на пам'ятники
 Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

KULINSKI MEMORIALS
 809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835
 Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027
 KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Говорили про...

(Закінчення зі стор. 9)

Бруку); Олена Теліга і Дмитро Донцов; Тадеуш Дідушицький – польський граф українського походження (за деякими переказами, він один із нащадків роду князя Василька, брата короля Данила); Євген Маланюк; Патріарх Мстислав; Симон Петлюра і Юхим Божко; Джон Рід, його товариш англійський журналіст Бордман Робінсон і Великий князь Міхаїл Романов; Юрій Шевельов та інші.

У розділі „COLLECTION“ зібрано світлини, що їх передали до цифрового архіву конкретні люди, або ж дозвіл розміщення фотографій автор отримав з колекцій інших веб-сайтів. У розділі розділі „VIDEO“ є сюжети „В долині Дністра (1937)“, „Залізнична колія (1930)“, „Володимир Палагнюк (1955)“, „17 Фестиваль фольклорного мистецтва (Франція)“, „1979. Чернівецьке телебачення“.

На завершення В. Лопух відповів на запитання присутніх.

Товариство „Свята Софія“ США

Старий...

(Закінчення зі стор. 14)

5 жовтня 1941 року в будинку з ініціативи ОУН(м), зокрема О. Ольжича, відбулися установчі збори Української Національної Ради, яка об'єднала представників різних верств населення і суспільних рухів України. В ухваленій на зборах Деклярації проголошувалась основна мета цієї політично-громадської організації – відновлення української державности, налагодження економічного, культурного, громад-

ського та церковно-релігійного життя. Головою було обрано Миколу Величківського (1882-1976), першим секретарем був А. Барановський, другим І. Дубина (згодом – О. Бойдуник). До складу УНРади входили відомі громадсько-політичні діячі, представники науки, культури: проф. В. Багазій, актор Й. Гірняк, архієпископ Ігор (Губа), генерал М. Капустянський, І. Косач-Борисова (сестра Лесі Українки), діяч ОУН О. Лашенко, письменник А. Любченко, проф. К. Мацієвич, проф. О. Оглоблин, генерал М. Омелянович-Павленко – загалом 130 членів.

Помер Митрополит Іван (Стінка)

Ділимося сумною вісткою, що 19 вересня в Саскатуні на 88-му році життя спочив у Господі колишній першоєрарх Української Православної Церкви в Канаді, Митрополит Іван (Стінка). Просимо молитов за душу новопреставленого архієрея нашої Церкви!

Митрополит Іван (Стінка)

Комісія комунікації Української православної церкви в Канаді

Рада Директорів Українського Інституту Америки

зі смутком повідомляє, що 11 вересня 2022 року відійшла у вічність

св. п. ЛАРИСА ПАЦУК

Довголітній та самовідданий член Українського Інституту Америки, Лариса Пацук залишиться в пам'яті як один з наших найбільших меценатів та відданих прихильників.

Рідним складаємо сердечні співчуття.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 12-го вересня 2022 року несподівано зупинилося серце

св. п.

д-ра Андрія Демко

25 XII 1945 - 12 IX 2022

великого оптиміста, мандрівника, знавця історії та географії, людини із далекоглядними планами.

Висловлюємо щирі співчуття дітям, брату і сестрам, внукам, правнукам, рідним і близьким.

*Ти назавжди будеш в наших серцях, і в наших молитвах!
Споживай у мирі у Царстві Небесному!*

Вічна Тобі пам'ять!

Крайова Пластова Старшина і Крайова Пластова Рада ділиться сумною вісткою, що 8-го серпня 2022 року відійшов на Вічну Ватру

св. п.

пл. сен. кер. Ігор Сохан, ЧК

колишній Голова Крайової Пластової Старшини, довголітний і відданий член Пласту.

В імені Пластової родини в США складаємо горем прибитій Родині наші найглибші співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Тихо спи, без тривоги...

**UNION FUNERAL HOME
LYTWYN & GRILLO**

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Nicholas J. Grillo, Manager

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available

anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)

UNION, NJ 07083

908-964-4222

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

**Шукаєте житло
у Флориді?**

**Знайдіть найкращі
іпотечні ставки в**

30 Year Fixed Rate 5.50% (5.51% APR)*

7/1 Year Adjustable Rate 4.625% (5.078% APR)*

No Points!

Зателефонуйте або надішліть нам SMS на номер 914.220.4900
або напишіть нам за адресою loan@sumafcu.org
для отримання додаткової інформації

Щоб отримати інформацію про
всі тарифи та обмеження, відвідайте
веб-сайт www.sumafcu.org/resources/rates
або відскануйте

* Offer subject to change without notice. Other restrictions may apply.

SUMAFcu NMLSR# 527694